

pp Helsepolitiker Olaug Bollestad: Pårørende er gull verdt

– Pårørende er gull verdt i samhandlingsreformen. Og skal samhandlingsreformen bli godt gjennomført, må man lykkes med å tenke annerledes, sier Olaug Bollestad.

Bollestad, som sitter i helse- og omsorgskomiteen på Stortinget, er på linje med Bent Høie, helseminister.

Han sa dette nylig i et foredrag om samhandlingsreformen: «Pasientene er ofte de mest radikale endringsagentene. Jeg vil at pasienter, brukere og pårørende skal være like viktige som fagfolk og politikere, i arbeidet vi har foran oss».

Kommuner får mer ansvar

Samhandlingsreformen fører til at kommuner får mer helseansvar. Det betyr at kommunens helse- og sosialansatte også får mer samhandling med pårørende, og kommunene får nye nasjonale retningslinjer om å ta vare på pårørende:

– Fra hele landet ringer nå kommuner til Pårørendesenteret for å få råd og

veiledning om pårørendearbeid i kommunens helse- og omsorgstjeneste, forteller Ann Helen Johansen. Hun er prosjektleder ved Pårørendesenteret i Stavanger. Der har man utviklet Pårørendeprogrammet, et nettbasert verktøy for helse- og sosialarbeidere i kommunene.

Et godt verktøy

Johansen sier tanken bak det nettbaserte pårørendeprogrammet, er at ansatte innen helse- og sosialtjenesten i kommunene, trenger økt kompetanse på pårørendearbeid. Et verktøy for dette har Pårørendesenteret fått økonomisk støtte fra Helsedirektoratet til å bygge opp og utvikle:

– Verktøyet er godt. Men det krever en viss rådgivning og oppfølging fra vår side, og det vil kommunene gjerne ha. Men fra neste år vil ikke Helsedirektoratet gi mer penger, de sier at verktøyet er laget, og prosjektet dermed avsluttet. Men vi opplever at det er nå det begynner, forteller Johansen.

Stortingspolitiker Olaug Bollestad sier dette er en utfordring med mange prosjekter. Man får støtte fra staten til å bygge det opp og prøve ut, men så stanser prosjektmidlene der.

Rimelig at staten bidrar

– Men videre framover trengs driftsmidler. Jeg synes det er naturlig at de kommunene som får støtte og veiledning til å ta i bruk programmet, betaler en del. Men jeg mener samtidig at staten ikke kan si at nå har vi gjort vårt ved å gi prosjektmidler. Det er rimelig at staten bidrar med driftsmidler til gode og viktige tiltak som den har gitt penger til å sette i gang, sier Olaug Bollestad.

– Kommuner ringer Pårørendesenteret for å få hjelp fordi de er usikre på hvordan de skal gripe fatt i dette med pårørendearbeid. Hva er din reaksjon?

– Det er fint at kommuner nå tar grep og samtidig ser de trenger råd og veiledning om pårørendearbeid. Det må ikke bli en frykt i kommunene for at pårørende skal bli en belastning. Pårørende kan være samarbeidspartnere, hjelp og støtte. Det er viktig å se helheten i den

pasienten man har foran seg, det betyr også å se de pårørendes situasjon. Pårørende kjenner pasienten eller brukeren av kommunens helsetjenester. Det er nyttig kunnskap for helsetjenesten. Kanskje bør kommuner også opprette et pårørenderåd der man kan drøfte hvordan ressurser best mulig kan brukes.

– Men mange pårørende har strukket seg svært langt for å hjelpe sine nærmeste?

– Ja. Så helsevesenet må ikke misbruke pårørende ved å overlate for mye ansvar og oppgaver til den enkelte. Man må gi rom for at en pårørende er sliten. Det kan være man også må hjelpe pårørende slik at de ikke sliter for mye med dårlig samvittighet fordi de ikke får besøkt sin gamle mor ofte nok, eller ikke klarer å hjelpe en rusbelastet datter lenger. Hvis en pårørende sliter seg ut, kan man ende med to pasienter i stedet for én. Det er ingen tjent med, sier Bollestad.

Tekst:

Marie Rein Bore

Journalist